

BUDOWNICTWO 2021

czyli BUDOWNICTWO PRZYSZŁOŚCI

Czego potrzebuje budownictwo? Czego oczekuje branża? Jakie zmiany prawne są niezbędne? W jakim kierunku zmierza współczesne budownictwo? O potrzeby i spostrzeżenia poprosiliśmy reprezentantów różnych sektorów oraz branż.

HENRYK KWAPISZ

**Przewodniczący Zarządu MIWO
– Stowarzyszenia Producentów
Włny Mineralnej Szklanej i Skalnej**

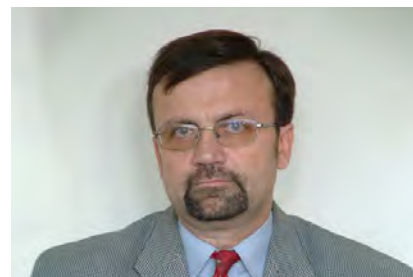
Warunki techniczne obowiązujące od 2021 r. dają szansę na oszczędność energii dzięki lepszej izolacji budynków i na rozwój technologii OZE. Żeby budynki rzeczywiście były komfortowe i bezpieczne, trzeba dokonać dalszych zmian w prawie, głównie w zakresie izolacji akustycznych oraz bezpieczeństwa pożarowego. Rząd wspiera termomodernizację, ale potrzeba większej przejrzystości przepisów oraz dostępności środków dla większej grupy beneficjentów. Samorządy powinny przestać skupiać się tylko na wymianie pieców. Najpierw trzeba poddać dom kompleksowej termomodernizacji, a dopiero później wymienić źródło ciepła. Odwrotna kolejność nie przyniesie oczekiwanych korzyści. Niestety w Polsce wciąż brakuje regulacji w zakresie uzyskiwania atestów higienicznych dla wyrobów produkowanych z wełny mineralnej odzyskanej z placów budów czy rozbiórek. To powinno się zmienić.

PIOTR DAUKSZA

**Wiceprezes Stowarzyszenia
Producentów Betonów**

Rok 2021 niesie kilka istotnych zmian w regulacjach projektowo-wykonawczych, takich jak nowe warunki techniczne, dotyczących zwiększonej efektywności energetycznej budynków, czy eurokody zastępujące PN. Patrząc na wyniki minionego roku oraz nasze doświadczenia, widzimy, że branża producentów prefabrykatów oraz autoklawizowanego betonu komórkowego dobrze się broni w warunkach niepewności pandemii koronawirusa. Przewidywania rok do roku są jednak obciążone dużym poziomem niepewności. W roku 2021 podobnie jak w 2020 potencjał rynku prefabrykacji będzie zdecydowanie większy w obszarze budownictwa niemieszaniowego i inżynierskiego. Dla producentów autoklawizowanego betonu komórkowego kluczowe będzie utrzymanie zdolności produkcyjnej na poziomie co najmniej roku 2020 dzięki dobrze zapowiadającemu się budownictwu indywidualnemu.

MACIEJ KUBANEK

**Prezes Zarządu, Sekretarz Generalny,
Polski Związek Producentów
i Przetwórców Izolacji
Poliuretanowych PUR i PIR „SIPUR”**

W 2021 roku powinniśmy być przygotowani na dynamiczne zmiany w otoczeniu rynkowym związane z pandemią COVID-19. Pomimo to branża izolacyjna patrzy w przyszłość z nadzieją. Jesteśmy przekonani, że inwestorzy, architekci i wykonawcy będą zamawiali, projektowali oraz wnosili budynki o coraz lepszej efektywności energetycznej. W praktyce będzie to oznaczało rosnące zainteresowanie wyrobami do izolacji cieplnej, których współczynnik przewodzenia ciepła lambda, a także grubość zagwarantują, że po uwzględnieniu pozostałych warstw oraz elementów ściana i dach będą miały wymagany współczynnik przenikania ciepła $U_{c(max)}$. Zwiększy to zainteresowanie produktami z poliuretanu, w tym także ZK, który charakteryzuje się najniższą lambda wśród materiałów powszechnie stosowanych materiałów izolacyjnych, co pozwala na zmniejszenie grubości przegrody.

PIOTR OLGIERD KORYCKI

Prezes Stowarzyszenia Wykonawców Dachów Płaskich i Fasad DAFA

Budownictwo przyszłości powinno się kierować ideą zrównoważonego rozwoju, tj. projektowaniem, budowaniem, użytkowaniem obiektów, mając na uwadze, jak szybko zmieniają się technologie, wymagania oraz oczekiwania rynku. Priorytetowo należy zadbać o wysoką jakość materiałów, ochronę środowiska, a także rozwałę w wykorzystywaniu zasobów naturalnych. Rynek wymaga ujednoczenia i poprawy jakości wykonawstwa, a więc wykorzystywania wyrobów oraz materiałów zgodnie z obowiązującym prawem budowlanym, normami, przepisami BHP, a także kształtowania i inicjowania działań wpływających na rozwój branży. W ten sposób zmniejszamy obecne dysproporcje wynikające z różnicy w stosowanych standardach wykonawczych oraz materiałowych. W propagowaniu najlepszych wzorców pomocnych dla świadomego projektanta i wykonawcy z pewnością należą wytyczne DAFA.

MARTA SĘKULSKA-WROŃSKA

Partner WKCA, Architekt IARP, Prezes Oddziału Warszawskiego SARP

Potrzebna jest solidna baza w postaci długofalowej polityki, strategii planowania przestrzennego oraz przepisów, które nadążają za współczesnym rozwojem. Nie stać nas na projektowanie wysp – generuje to duże koszty ekonomiczne, społeczne, środowiskowe. Mądre wykorzystywanie szeroko rozumianych zasobów jest dzisiaj jednym z ważniejszych wyzwań, a podstawą tego jest funkcjonowanie w przewidywalnych warunkach prawnych oraz biznesowych. Architekci mają szeroką wiedzę. Ciągłe doskonalą proces projektowy i współdziałanie z inwestorami. Jesteśmy jednak częścią systemu. Ważne jest, żeby kluczowe podmioty w procesie inwestycyjnym wspólnie dążyły do znajdowania najlepszych jakościowo oraz najbardziej efektywnych rozwiązań, działając zgodnie z transparentnymi zasadami. Wszyscy na tym zyskamy – planeta, państwo, samorządy, branża i człowiek, który na powrót stał się najważniejszym użytkownikiem architektury.

TADEUSZ WASĄG

Prezes Zarządu Stowarzyszenia Producentów Chemii Budowlanej

Rok 2020 był dla budownictwa bardzo nietypowy. Zaznaczył się wahaniami od rewelacyjnego wzrostu w pierwszym kwartale do drastycznego spadku w drugim, a zakończył się, ku zaskoczeniu, na poziomie zeszłego roku. Każdy zadaje sobie pytanie: jakie są perspektywy na rok 2021? Branża budowlana funkcjonuje w kilkuletnim cyklu inwestycyjnym. Aktualnie realizujemy decyzje finansowe z 2018–2019, co oznacza, że rok 2021 będzie jeszcze w miarę stabilny. Efekty braku decyzji w okresie pandemii albo jej zmiany z powodu niepewności czasów lub przesunięcia środków finansowych z inwestycji na rzecz walki z pandemią odczujemy dopiero w 2022 roku. Ten scenariusz może się jeszcze pozytywnie zmienić, jeśli nasze państwo podejmie odpowiednie działania stabilizujące.

dr inż. arch.

PIOTR ŻABICKI

Partner w Kuryłowicz&Associates

Budownictwo przyszłości potrzebuje:

- reformy legislacji (uproszczenie prawa oraz naprawa systemu planowania przestrzennego);
- mądrego zarządzania rynkiem za mówień publicznych;
- wsparcia polityków dla szerokiego udziału polskich przedsiębiorców w europejskim programie The New European Bauhaus, za którym pójść ogromne fundusze europejskie;
- ograniczenia biurokracji budowlanej;
- unowocześnienia procesów przez cyfryzację;

- zwiększenia roli fachowców w przygotowaniu i nadzorowaniu inwestycji;
- holistycznego oraz prośrodowiskowego podejścia w planowaniu i realizacji inwestycji.

Potrzebujemy współpracy interdyscyplinarnej dla realizacji mądrej oraz odważnej wizji budowy przestrzeni Europejskiego Zielonego Ładu opartego na zrównoważonym rozwoju, dostępności oraz wysokiej estetyce. Takie inwestowanie nie tylko wzmocni rynek budowlany, ale przede wszystkim sprawi, by ludziom żyło się lepiej.

mgr inż. ELŻBIETA NOWICKA-SŁOWIK

**Wiceprezes Polskiej Izby Gospodarczej
Rusztowań**

Dla firm budowlanych, zwłaszcza z sektora małych i średnich przedsiębiorstw, istotna jest kwestia szeroko rozumianego bezpieczeństwa. Z jednej strony budowa w presji terminu, szybka realizacja, a także długoterminowa gwarancja. Z drugiej – niedostateczny poziom wiedzy przedsiębiorców, któremu nie sprzyjają skomplikowane i zmieniane przepisy prawne. Te czynniki oraz oszczędności wynikające z presji cenowej odbijają się zarówno na fizycznym bezpieczeństwie pracowników, jak i na bezpieczeństwie prawnym ich pracodawców. Dlatego należy zwrócić uwagę na takie aspekty związane z działalnością mniejszych firm, jak ubezpieczenia OC, rola organizacji gospodarczych, a także zwiększanie świadomości oraz kompetencji kadry nadzorującej poprzez dostęp do profesjonalnej, popartej doświadczeniem wiedzy.

arch. BOHDAN (BIŚ) LISOWSKI

**Prezes Stowarzyszenia Architektów
Polskich**

W zakresie ustawodawstwa istotną zmianą jest wejście w życie 1 stycznia 2021 nowej ustawy Prawo zamówień publicznych, w której pojawia się osobny rozdział dotyczący konkursów dla prac o charakterze twórczym. Odnosi się to w szczególności do planowania przestrzennego, projektowania: urbanistycznego, architektonicznego, architektoniczno-budowlanego. Ustawa definiuje: rodzaje procedur konkursowych (nieograniczony/ograniczony, jedno-/dwuetapowy), zapewnienie anonimowości, regulamin, sąd konkursowy, obligatoryjność konkursu w przypadku, gdy wartość usługi na prace projektowe przekracza próg unijny (214 tys. EUR), cyfryzację procesu poprzez platformę konkursową oraz jednorazową kaskadę negocjacji z autorem pracy, która otrzymała drugą najwyższą ocenę. Nowa ustawa chroni też know-how uczestników poprzez niedostępność prac nienagrodzonych.

arch. SZYMON WOJCIECHOWSKI

**Prezes Zarządu APA Wojciechowscy
Architekci**

Kiedy pandemia COVID-19 się skończy, szybko o niej zapomnimy. Zostaniemy z innym wyzwaniem w postaci zmian klimatycznych. Praca na rzecz ekologicznego budownictwa to nie tylko dobre projektowanie, ale też działalność polityczna. Jak powiedział Winston Churchill, to nie architekci budują, tylko politycy. Architektura to cały ekosystem, którego nie da się zmienić bez udziału władzy państwowej czy lokalnej, a z tym jest w Polsce problem. Wykorzystując platformę, jaką daje nam sieć UN Global Compact, staramy się wpłynąć na polskie prawo, które m.in. uniemożliwia zastosowanie wentylacji naturalnej czy projektowanie budynków drewnianych w ekologicznej technologii CLT powyżej 12 m, co jest już standardem na świecie. Wyzwaniem jest też wprowadzenie standardów ekologicznych w budownictwie mieszkaniowym i nieustanne działania edukacyjne.

WOJCIECH GWIZDAK

**Sekretarz Krajowej Rady Izby
Architektów RP, Architekt IARP**

Jak powiedział Woody Allen: „Prognozy są bardzo trudne, szczególnie w odniesieniu do przyszłości”. Nikt nie wie, co przyniesie przyszłość, można dziś jedynie mówić o teraźniejszych problemach, a w ich kontekście o niepokojach oraz marzeniach na przyszłość. A codziennych bolączek jest wiele. Budownictwo potrzebuje spokoju gospodarczego, prostej i zrozumiałej dla jej użytkowników legislacji,

możliwości merytorycznego wpływu na stanowienie prawa. Problemem jest na pewno sądownictwo administracyjne, rozstrzygające pod względem prawnym merytoryczne zagadnienia projektowania i budowania. Chwiejność interpretacyjna, a także różne linie orzecznictwa snią się po nocach architektom oraz inwestorom. Dlatego niepokój co do przyszłości ma wciąż ścisły związek z problemami dnia dzisiejszego. ■

TOMASZ KOZŁOWSKI

**Prezes Polskiego Klastra Budowlanego
– Krajowego Klastra Kluczowego**

Wielką potrzebą branży budowlanej jest przyśpieszenie prac legislacyjnych w zakresie wdrożenia BIM w zamówieniach infrastrukturalnych. Branża oczekuje wzmocnienia nakładów na zwiększenie dostępności systemów do pracy w BIM. Polski Klaster Budowlany Krajowy Klaster Kluczowy jako głos branży budowlanej podjął działania w kierunku utworzenia Polskiego Centrum BIM. Zostanie stworzony kompleksowy program wsparcia branży budowlanej w zakresie BIM. Firmy klastrów mają zapewniony dostęp do najnowocześniejszego sprzętu, oprogramowania, profesjonalnego doradztwa, specjalistycznych szkoleń. Ogromne zainteresowanie Członków Klastra ofertą Centrum BIM udowadnia, że wdrożenie modelowania informacji o budynkach w Polsce jest niezwykle potrzebne, ale wysokie koszty związane z wdrożeniem stanowią barierę, która bez systemowego wsparcia rządowego znacznie wydłuży ten proces.

MAREK ŚLIWIŃSKI

Członek Zarządu Stowarzyszenia na Rzecz Systemów Ociepleń

Rynek systemów ociepleniowych ETICS w Polsce, szacowany jako największy w Europie pod względem ilości m², podobnie jak cała branża budowlana, stanął w 2020 r. przed poważnymi wyzwaniami. Zagrożenie epidemiologiczne, odpływ siły roboczej, a także inne trudności udało się w większości pokonać. Po krótkotrwałej pauzie pojawiły się zamówienia, a branża wróciła na ścieżkę wzrostu. Jesteśmy ostrożni, ale patrzymy w przyszłość z dużą dozą optymizmu. Systemy ETICS odpowiadają na wyzwania dzisiejszego świata, między innymi obniżenie ilości energii cieplnej zużywanej w naszych domach, a tym samym redukcję zanieczyszczeń. Dzięki wysokiej innowacyjności rozwiązań stosowanych w ETICS, potwierdzonych walorów użytkowych i trwałości stanowią istotny element w kształtowaniu estetyki naszego codziennego życia.

JAN STYLIŃSKI

Prezes Zarządu Polskiego Związku Pracodawców Budownictwa

Budownictwo powinno nastawić się na radykalne zwiększenie produktywności. Wśród najistotniejszych wyzwań pozwalających osiągnąć te cele należy wymienić między innymi:

- odchudzenie regulacji oraz procedur, tak by poprawić przejrzystość kosztów i procesu wykonywania robót;
- reorientację umów poprzez położenie nacisku na współpracę i wspólne – to jest z udziałem wszystkich stron procesu – rozwiązywanie wyzwań; istotnym instrumentem byłoby wprowadzenie kontraktów opartych na wynikach, co oznacza przejście na usługowy (a nie produktowy) sposób planowania i wykonywania robót budowlanych – pomocna będzie zwłaszcza metodyka BIM;
- zorientowanie projektowania na inżynierię wartości oraz powtarzalność elementów;
- zwiększenie efektywności wykonywania prac na budowie (LPS, KPI, koncentracja prac wstępnych, LEAN management).

KRZYSZTOF KALITA

Kierownik Działu Wsparcia Technicznego i Zarządzania Produktem Deceuninck Polska

Wraz z początkiem stycznia zaczął obowiązywać trzeci etap zwiększania efektywności energetycznej budynków. Jest to bardzo znaczą-

cy fakt, który wpłynie na branżę w 2021 roku.

Aktualizacja wymagań w branży stolarki otworowej jest istotna, ponieważ w przypadku przeszkleń stałych oraz okien i drzwi balkonowych obserwujemy zmianę z poziomu 1,1 na 0,9 W/(m²K). I nie chodzi tutaj tylko o zmianę parametru, choć poprawa o 18% sama w sobie jest istotna.

Dla sektora okiennego PVC oznacza to całkowitą zmianę w standardzie okna. Dotychczasowym standardem było okno wykonane z profili najczęściej pięciokomorowych, o głębokości zabudowy 70–71 mm, z szybą jednokomorową, o współczynniku 1,0 W/(m²K). Do uzyskania U_w na poziomie 0,9 W/(m²K) konieczna jest szyba o pa-

rametrach U_g ok. 0,5 W/(m²K). Taka szyba ma zazwyczaj grubość powyżej 48 mm i nie może być zamontowana w profilach o głębokości ok. 70 mm. Dlatego standardowym oknem będą konstrukcje o głębokości zabudowy ok. 76 mm z szybą dwukomorową o współczynniku U_g = 0,5–0,6 W/(m²K).

Dodatkowym, wciąż nierozwiązanym problemem jest konieczność deklarowania na poziomie każdego okna (również bardzo małego), dla którego uzyskanie współczynnika 0,9 jest problematyczne ze względu na mały udział szyby. Rozwiązaniem byłoby deklarowanie na poziomie okna referencyjnego. Rozmowy wciąż trwają i istnieje szansa na korzystne rozstrzygnięcie.